

Redovisning av uppdrag om minskade
barngrupper på sikt

13

2023UKFN147

Nämnden för utbildning, kultur och fritid

Datum
2024-02-26

Diarienummer
2023UKFN147 101

Redovisning av uppdrag om minskade barngrupper på sikt

Förslag till beslut

Nämnden för utbildning, kultur och fritid beslutar att uppdraget om redovisning av uppdrag om minskade barngrupper på sikt är genomfört och därmed avslutat.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden för utbildning, kultur och fritid gav den 9 maj 2023 § 119, förvaltningen i uppdrag, att ta fram en plan och en kostnads kalkyl för hur man bäst anpassar förskolan för att nå de av Skolverket uppsatta riktmärken för barngruppernas storlek i förskolan innan år 2030.

Skolverkets riktmärke för barngruppernas storlek är 6-12 barn i grupperna för barn i åldrarna 1-3 år respektive 9-15 barn i grupperna för barn i åldrarna 3-5 år. För att efterleva riktmärket behöver barngrupperna i Härryda kommuns förskolor minska från 13 till 12 barn per grupp för de yngre barnen och från 18,3 till 15 barn per grupp för de äldre barnen.

För att närma sig Skolverkets riktmärken för barngruppernas storlek till år 2030 föreslås planen vara att successivt minska barngruppernas storlek, där de äldre barnen 3-5 år kan vara först ut då barngruppernas storlek skiljer sig mest från Skolverkets riktmärke.

Förvaltningens bedömning är att kostnaden för minskningen skulle uppgå till totalt cirka 40,4 mnkr, där 28,4 mnkr utgörs av ökade personalkostnader och cirka 12 mnkr för drift av lokaler exklusive kostnader för att öppna tidigare avvecklade förskolor och nybyggnation.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 5 februari 2024
- Nämnden för utbildning, kultur och fritids beslut 9 maj 2023 § 119
- Initiativärende från Kristin Arplöw (S) och Inga-Lena Persson (MP) gällande uppdrag om minskade barngrupper på sikt 4 april 2023

Ärendet

Nämnden för utbildning, kultur och fritid gav den 9 maj 2023 § 118 förvaltningen i uppdrag att ta fram en plan och en kostnadskalkyl för hur man bäst anpassar förskolan för att nå de av Skolverket uppsatta riktmärken för barngruppernas storlek i förskolan innan år 2030.

Skolverket har riktmärken för barngruppernas storlek. Dessa är satta till 6-12 barn i grupperna för barn i åldrarna 1-3 år respektive 9-15 barn i grupperna för barn i åldrarna 3-5 år. Skolverket lyfter också att riktmärket ska relateras till ett antal ytterligare faktorer så som personalens utbildning och kompetens, personaltäthet, barngruppens sammansättning samt förskolans fysiska miljö. Nedan redovisade siffror är snitt per avdelning och ålderskategori över tid. Det redovisade barnantalet återspeglar ej heller hur många barn som faktiskt är på förskolan vid samma tidpunkt eller hur många långa vistelsetider barnen har.

Nyckeltal över barn och personal i Härryda kommun	2019	2020	2021	2022
Barn per barngrupp 1-3 år, antal	13,0	13,0	13,0	13,0
Barn per barngrupp 4-5 år, antal	19,7	20,0	19,1	18,3
Personaltäthet, inskrivna barn per årsarbetare, antal	5,1	5,0	4,9	
Förskollärartäthet, inskrivna barn per förskollärare, antal	9,1	9,2	8,9	

(Statistik hämtad från Kolada, 231102. Data från 2022 finns ej att tillgå.)

Kostnadskalkyl för att komma ner till Skolverkets riktmärken

För att minska barngruppernas storlek och komma ner till Skolverkets riktmärken behöver förskolan ytterligare lokaler och ytterligare personal. I denna kostnadskalkyl utgår förvaltningen från att det kommer vara 1 890 barn inskrivna i kommunal förskola vilket överensstämmer med prognosen inför budget 2024. Att fördelningen mellan äldre och yngre barn kommer att vara som den brukar där 40 procent utgörs av yngre barn 1-2 år och 60 procent utgörs av äldre barn 3-5 år. Sker det förändringar i antalet barn samt i viktningen mellan äldre och yngre barn behöver kostnadskalkylen justeras.

I dagsläget finns det 27 förskolor och 114 avdelningar. För att komma ner från 13 barn per avdelning till 12 barn per avdelning för de yngre barnen och från 18,3 barn per avdelning till 15 barn per avdelning behövs det totalt 139 avdelningar. Det innebär att det saknas 25 avdelningar vilket motsvarar fyra förskolor med 6-7 avdelningar. Driftkostnaden för fyra ytterligare förskolor inklusive hyra och städ är ca 12 mnkr årligen. Utöver driftkostnader tillkommer kostnader för att öppna upp tidigare avvecklade förskolor och byggnation av ytterligare förskolor.

För att bemanna respektive avdelning med tre pedagoger behöver personalbudgeten utökas med utrymme för 46 ytterligare tjänster. Förutsatt att de nya tjänsterna följer kommunens ambition om två förskollärare och en barnskötare per barngrupp skulle kostnaden för personalökningen motsvara en kostnad på cirka 26,5 mnkr. Därtill behöver antalet rektorstjänster öka med två personer vilket motsvarar en kostnad på cirka 1,9 mnkr.

Totalt skulle kostnaden för att komma ner till Skolverkets riktmärken med 12 barn i grupperna för de yngre barnen och 15 barn i grupperna för de äldre barnen motsvara personal- och lokalkostnader för cirka 40,4 mnkr årligen exklusive kostnader för att öppna upp tidigare avvecklade förskolor och byggnation av ytterligare förskolor.

Plan för att närma sig Skolverkets riktmärken

För att närma sig Skolverkets riktmärken för barngruppernas storlek till år 2030 föreslås planen vara att successivt minska barngruppernas storlek, där de äldre barnen 3-5 år kan vara först ut då barngruppernas storlek skiljer sig mest från Skolverkets riktmärke.

För att komma ner från 18,3 barn per avdelning till 17 barn per avdelning behöver förskolan ytterligare fyra avdelningar. Det finns tomma förskolelokaler motsvarande fyra avdelningar utspridda bland kommunen förskolor som skulle kunna öppnas upp. För att öppna upp dem behöves ytterligare personalbudget motsvarande tolv tjänster. Förutsatt att de nya tjänsterna följer kommunens ambition om två förskollärare och en barnskötare per barngrupp skulle kostnaden för personalökningen motsvara en kostnad på ca 6,8 mnkr.

Ekonomiska konsekvenser

Förutsatt att barnantalet ligger på samma nivå som prognosen för 2024 med 1 890 barn i kommunal verksamhet, skulle den totalt kostnaden för att minska barngruppernas storlek till Skolverkets riktmärken uppgå till ca 40,4 mnkr årligen. Kostnaden inkluderar personalökning och driftkostnader av lokaler så som hyra och städ men exkluderar kostnader för att öppna upp tidigare avvecklade förskolor och nybyggnation av ytterligare förskolor.

I dagsläget finns det fyra avdelningar utspridda i kommunen som skulle kunna möjliggöra för minskade barngrupper. För att öppna upp dem behövs en personalökning motsvarande en kostnad på 6,8 mnkr. Därefter behöver förskolan ytterligare lokaler för att kunna minska antalet barn per avdelning.

Förvaltningens bedömning

Skolverkets riktmärke för barngruppernas storlek är 6-12 barn i grupperna för barn i åldrarna 1-3 år respektive 9-15 barn i grupperna för barn i åldrarna 3-5 år. För att efterleva riktmärket behöver barngrupperna i Härryda kommuns förskolor minska från 13 barn per grupp till 12 barn per grupp för de yngre barnen och från 18,3 barn per grupp till 15 barn per grupp för de

äldre barnen. Förvaltningens bedömning är att kostnaden för minskningen skulle uppgå till totalt ca 40,4 mnkr, där 28,4 mnkr utgörs av ökade personalkostnader och ca 12 mnkr för drift av lokaler exklusive kostnader för att öppna tidigare avvecklade förskolor och nybyggnation.

Päivi Malmsten
Sektorschef

Hasby Lyrhem
Verksamhetschef

Sammanträdesdatum
2023-05-09

§ 119

Dnr 2023UKFN147

Initiativärende gällande uppdrag om minskade barngrupper på sikt

Beslut

Nämnden för utbildning, kultur och fritid uppdrar åt förvaltningen att ta fram en plan och en kostnadskalkyl för hur man bäst anpassar förskolan för att nå de av Skolverket uppsatta målen innan 2030.

Sammanfattning av ärendet

Kristin Arplöw (S) och Inga-Lena Persson (MP) initierar ett ärende gällande uppdrag om minskade barngrupper på sikt.

Nämnden för utbildning, kultur och fritid beslutade den 18 april § 91 att bordlägga gällande uppdrag om minskade barngrupper på sikt.

Beslutsunderlag

- Skrivelse från Kristin Arplöw (S) och Inga-Lena Persson (MP) gällande uppdrag om minskade barngrupper på sikt, inkom den 4 april 2023
- Nämnden för utbildning, kultur och fritids beslut om bordläggning den 18 april § 91

Förslag till beslut på sammanträdet

Kristin Arplöw (S) föreslår med instämmande av Inga-Lena Persson (MP) och Sven Karlsson (M) att nämnden för utbildning, kultur och fritid uppdrar åt förvaltningen att ta fram en plan och en kostnadskalkyl för hur man bäst anpassar förskolan för att nå de av Skolverket uppsatta målen innan 2030.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om nämnden för utbildning, kultur och fritid bifaller Kristin Arplöws förslag och finner att så sker.

Paragrafen är justerad

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Initiativärende gällande minskade barngrupper på sikt

Med anledning av att fullmäktige 15 december 2022 antog Röd-Grön samverkans budget lägger vi detta initiativärende till Utbildning-, kultur- och fritidsnämnden. Detta var ett av de uppdrag som tilldelades nämnden i samband med antagandet av budgeten.

Förskoleverksamheten och den pedagogiska omsorgen är viktig för barns utveckling. I Härryda kommun är barngrupperna mycket större än vad Skolverket anser lämpligt. Detta minskar barnens förutsättningar och kan leda till sämre utveckling, lägre resultat i skolan, minskad trygghet. Det är viktigt för barnens utveckling att få känna sig trygga och sedda. För att alla barn ska kunna ta till sig undervisningen i förskolan och utvecklas utifrån sina egna förutsättningar behöver det finnas tillräckligt med vuxna. För de minsta barnen är det viktigt att hålla nere antalet relationer med vuxna och andra barn. Vi måste därför påbörja arbetet med att minska barngruppernas storlek.

I den av fullmäktige fastslagna budgeten finns en tydlig vilja om att närma sig de riktlinjer som Skolverket fastslagit. Detta kan vara en dyr, men viktig insats. Här behöver vi i politiken hjälp med både en plan och en kostnadskalkyl för att se hur vi kan möjliggöra det hela.

Utgångspunkten är att arbetet börjar nu och skall vara uppnått innan 2030.

Förslag till beslut:

Förvaltningen får i uppdrag att ta fram en plan och en kostnadskalkyl för hur man bäst anpassar förskolan för att nå de av Skolverket uppsatta målen innan 2030.

För Röd-Grön samverkan:

För Socialdemokraterna:
Kristin Arplöw

För Miljöpartiet:
Inga-Lena Persson